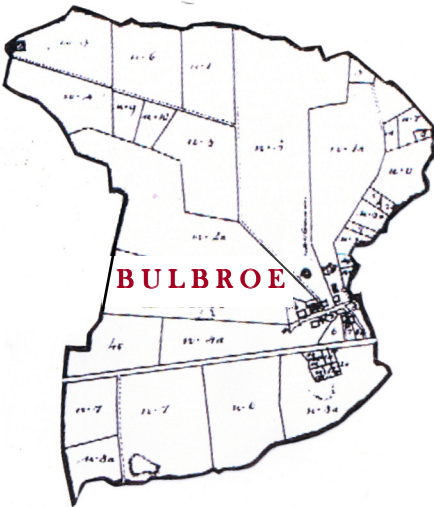

B U L B R O E

Lokalhistorisk
Forening
Bolbro

*Hemmelige
bunkere i Bolbro*

2018

LOKALHISTORISK FORENING

B O L B R O

Indholdsfortegnelse:

- Kort om Lokalhistorisk forening 3
- Hemmelige bunkere i Bolbro 4 - 19

BULBROE Hemmelige Bunkere i Bolbro

udgives af Lokalhistorisk Forening Bolbro.

Redaktør: Bestyrelsen i foreningen

Produktion og layout: Bestyrelsen i foreningen

BETYRELSEN

FORMAND: Torben G. Rasmussen

Tlf: 40 16 78 09

E-mail: torbengregers@hotmail.com

SEKRETÆR: Jette Kristensen

Tlf: 30 20 41 30

E-mail: jettekristiansdal@gmail.com

NÆSTFORMAND: Allan Nielsen

Tlf: 66 16 49 23

E-mail: allanbbn@post.tele.dk

KASSERER: Henny E. Møller

Tlf: 66 16 94 34

E-mail: henny.evy@gmail.com

BESTYRELSEMEDLEM: Pia Estad

Tlf: 40 16 79 71

E-mail: pia@estad.dk

KORT OM LOKALHISTORISK FORENING:

At fremme den almene interesse for Bolbro Sogns historie. At indsamle, registrere og bevare arkivalier, billeder og lydoptagelser, trykt materiale og andre data uanset medium med tilknytning til Bolbro Sogns historie, borgere, foreninger, virksomheder og institutioner i fortid, nutid og fremtid.

At stille det indsamlede materiale til rådighed for offentligheden efter de gældende regler for tilgængelighed i samarbejde med Historiens Hus, Odense.

At formidle Bolbro Sogns historie f.eks. gennem udstillinger bl.a. på Bolbro-dagen – samt via de sociale medier.

Det indsamlede materiale anses som offentligt eje, og dets forbliven som sådant garanteres. - Originalmateriale kan ikke udlånes.

HVAD MODTAGER VI:

Billeder, dokumenter, breve, trykte materialer om Bolbro, fortællinger samt alt som har med Bolbro Sogns historie.

HVAD LAVER VI:

Vi registrerer alt indkommet materiale, idet vi scanner alt ind i arkivets database. Vi formidler historierne ved at deltage på udstillinger samt fortællinger om Bolbro. Vi udgiver et årsskrift til samtlige medlemmer af foreningen.

ÅBNINGSTIDER I 2018:

Vi har åbent i Ældrecenteret på Bolbro Skole Stadionvej 50, 5200 Odense V hver **første og tredje tirsdag i måneden fra kl. 16.00 til 18.00**, hvor alle er velkomne til at besøge os.

PLANER FOR 2018:

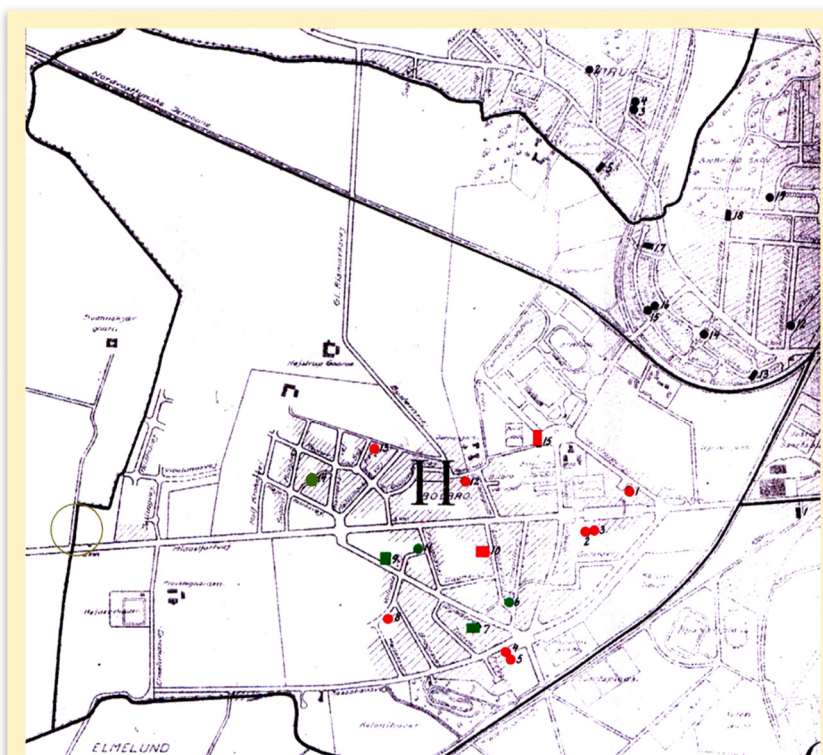
Første arrangement vi deltager i er på den kommende Bolbro dag den 23. juni 2018, hvor vi være tilstede med en udstilling om Bolbro.

Hemmelige bunkere i Bolbro.

Bolbro gemmer og fortæller lidt om krigshistorien i Odense under 2. Verdenskrig.

Besættelsen under krigen var præget af mørklægning og luftalarmer, hvor mange borgere måtte tilbringe

nætter i kolde beskyttelsesrum, mens de allierede fløj over Odense med deres dødbringende last i bombemaskinerne . Overalt blev der bygget beskyttelsesrum. Mange blev indrettet i kælder under huset, på skoler og mange andre steder, hvor mange mennesker var samlet. I perioden 1944—45 blev der bygget næsten 5.800 beskyttelsesrum / bunkers i beton. →

Kort over Bolbro fra 1945 med Beskyttelsesrum indtegnet.

BILAG 1.

● = Type som stadig findes

● = Type som er nedlagt / gravet op.

Gravet ned i terrænet og dækket Middelfart Landevej. Højstrup var med jord. Disse beskyttelsesrum ikke bygget på daværende tids-gav en god beskyttelse mod luftan- greb og nogle kan i dag ses omkring punkt.

i landet, her i Bolbro har vi stadig enkelte rum tilbage.

I dag findes der ikke mange af de beskyttelsesrum som blev bygget i Bolbro omkring 1945.

Som det kan ses på bilag 1 lå de spredt i det gamle Bolbro omkring

Ud af de 15 stk. som blev placeret i Bolbro i 44-45, kan vi i dag finde 5 stk., resten er nedlagt.

Beskyttelsesrummene er ikke åbne i dag for folk, men man kan se hvor de ligger og har ligget på kort over Bolbro, bilag 1 samt bilag 2. →

Beskyttelsesrummene nr. samt deres placering

N= Nedlagt.

F = Finde.

1 N

2 N

3 N

4 N

5 N

6 F

7 F

8 N

9 F

10 N

11 F

12 N

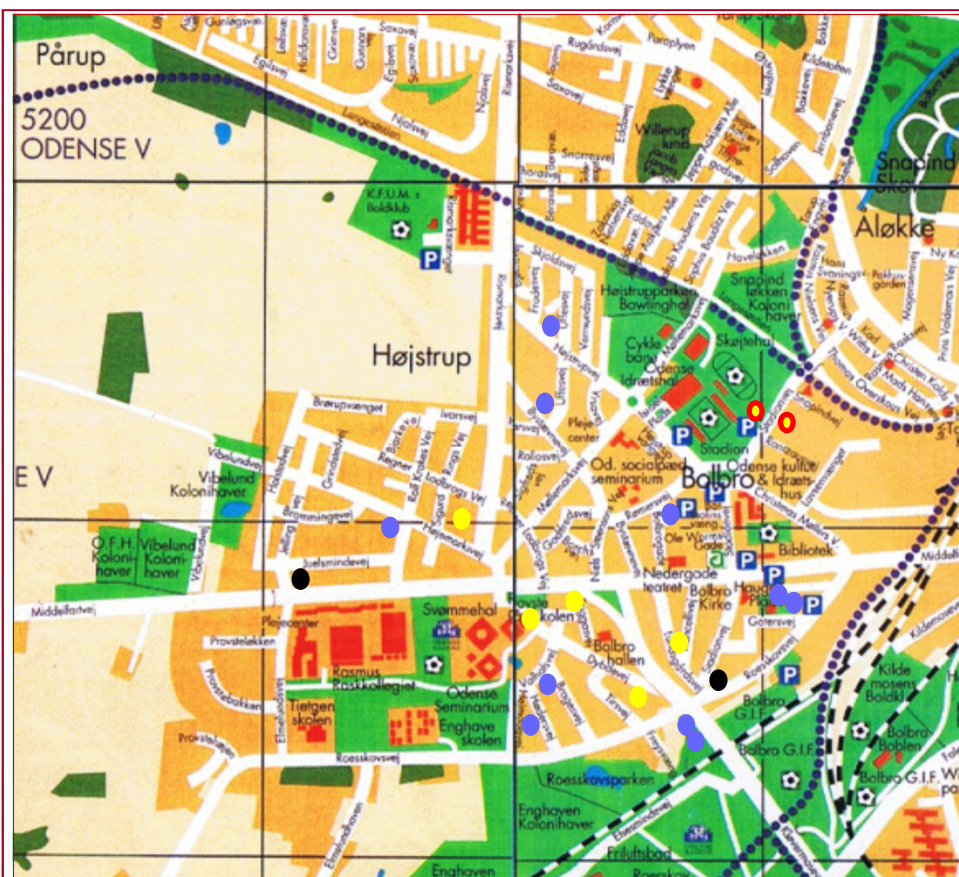
13 N

14 F

15 N

nr.	Type	Beliggenhed		H
		Matr. Nr.	Gade	
1	I	1 ^a	Højstrupvej	Odense Kommune
2	I	1 ^a	Middelfartvej	Odense Kommune
3	I	1 ^a	Middelfartvej	Odense Kommune
4	I	1 ^a	Roesskovsvej	Odense Kommune
5	I	1 ^a	Roesskovsvej	Odense Kommune
6	I	1 ^a	Kancellivej	Odense Kommune
7	II	1 ^{rn}	Dybdevej 8-10	Odense Kommune
8	I	6 ^f	Valhalsvejs Forlængelse	Odense Kommune
9	II	6 ^f	Dybdevej	Odense Kommune
10	II	8 ^{fk}	Lundsgaardsvej 7	Cyklehandler L.P.C. Rossau, Middelfartvej 126
11	I	8 ^{fh}	Valhalsvej 1	Fru Anna P. Resmussen, Adr. LRSagfører Mogens Møller, Kongensgade 64
12	I	6 ^z	Bolbrogade 6-8	Odense Omnibus A/S
13	I	4 ^{av}	Sigfredsvej	Odense Kommune
14	I		Legeplads ved Rismarksvej	Odense Kommune
15	II	1 ^a	Højstrupvej	Odense Kommune

BILAG 2.

Her et kort over Bolbro fra 2011, hvor beskyttelsesrummene er indtegnede med ● for dem som stadig findes og den med ● som er nedlagt.

Der blev efter kortet fra 1945 side 22 bygget yderligere 2 stk. ● på hjørnet af Stadionvej / Roesskosvej, Juelsmindevej / Jellingevej nedlagt. og 2 stk. ● ved Stadionvej 36 og

Atletikstadion, 7 stk. som stadig findes. I alt 19 stk. bygget i Bolbro.

Kragsbjergvej 99, 5230 Odense M
www.odensebunkermuseum.dk

Beskyttelsesrummene blev bygget i 2 typer I & II.

Type I er et cirkelformet beskyttelsesrum som ses på bilag 3. Her kunne der sidde 50 personer på træbænke rundt langs siden og midt i.

Type II er et aflangt rundt rum som et rør, kan ses på bilag 3, hvor der kunne sidde 30 personer på træbænke langs siden.

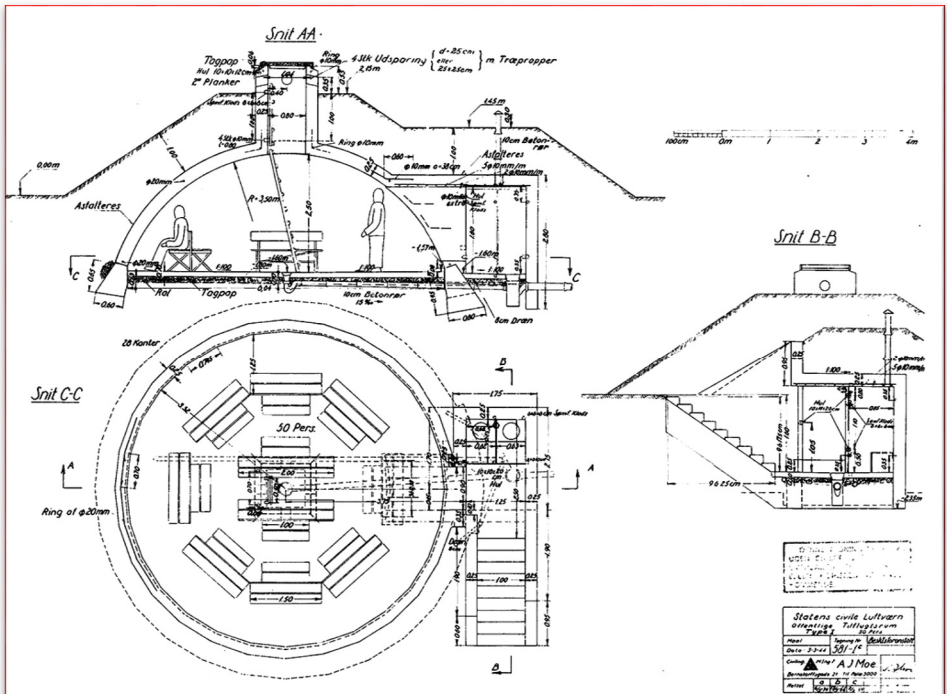
Det kan ses på plantegning og foto af et sådant rum, bilag 4 & 5.

Type II kunne udvides til det dob-

belte antal (60 personer) ved at forlænge rummet hvis der var behov for det.

I Bolbro blev der bygget 11 stk. af type I (50 personer) og 4 stk. type II. (30 personer). I alt 670 borgere i Bolbro kunne finde plads i bydelens beskyttelsesrum.

Som det ses på billede til højre. Her kan man se hvordan de runde beskyttelsesrum blev bygget ovenpå jorden, for senere at blive tildækket med jord som det ses på bilag 3.

Plan beskyttelsesrum Type I for 50 personer. BILAG 3.

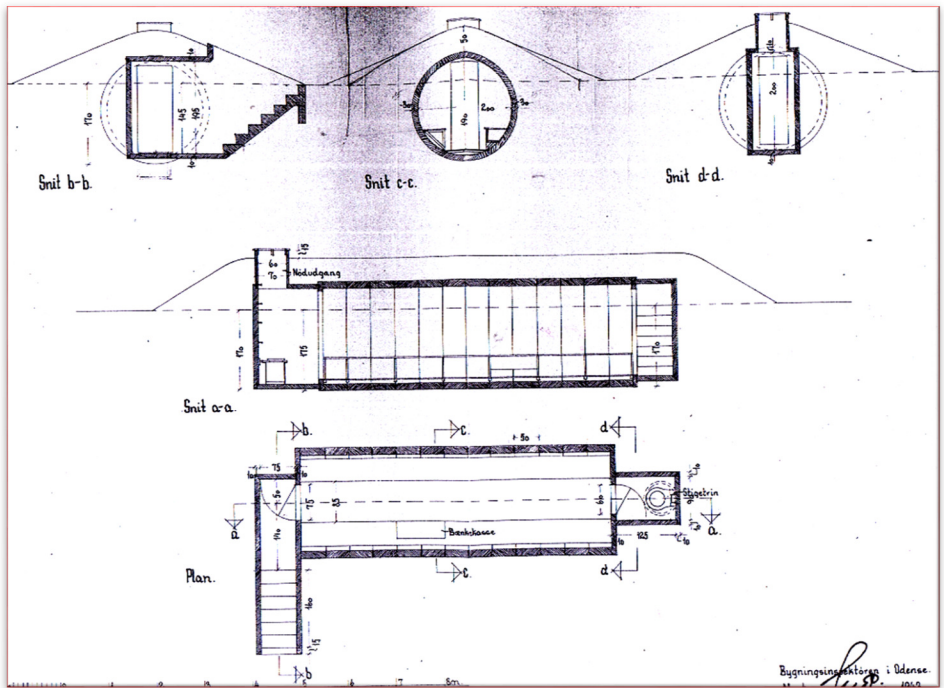

Type I er ved at blive opåført.

Skilt som var placeret ved beskyttelsesrummene.

Plan beskyttelsesrum Type II for 30 personer. BILAG 4.

Beskyttelsesrum Type II BILAG 5.

KANCELLIVEJ / LUNDSGÅRDSVEJ.

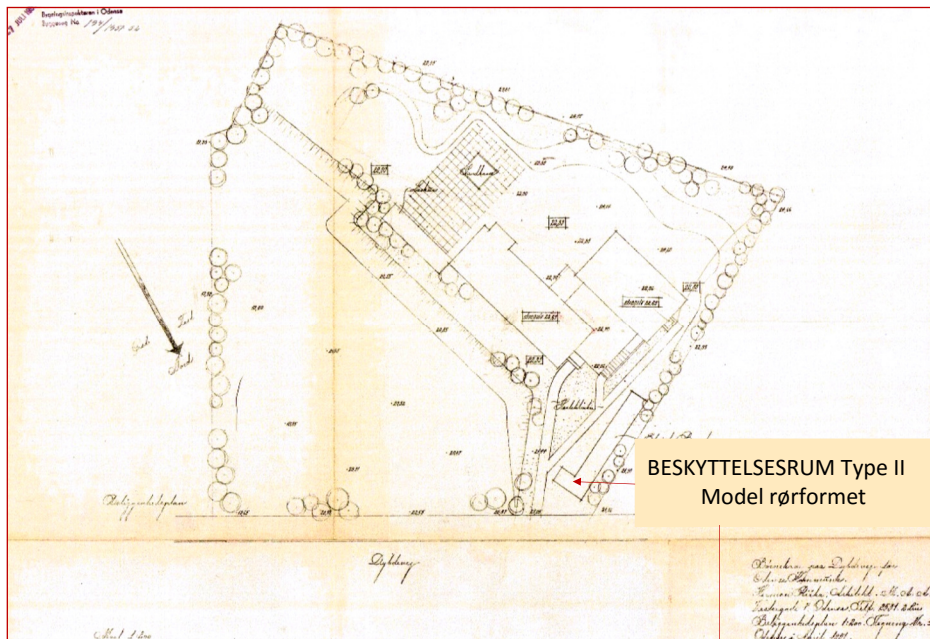
(I dag naturlegeplads) Her blev bygget Type I (Nr. 6 på planen). Der var plads til 50 personer.

DYBDEVEJ 10. (I dag Børnehuset Bolbro)

Her på Dybdevej blev der bygget beskyttelsesrum Type II (Nr. 7 på planen), som det kan ses på situationsplan fra 1953.

Der var plads til 30 personer.

BESKYTTELSERUM Type II
Model rørformet

I dag kan man finde 2 typer I som ligger Dybdevej 10 (nr. 7) og Dybdevej ved stien til Provstegårdsskolen (nr. 9). Efter Dybdevej 47. Type II kan man finde på Kancellivej (nr.6) på hjørnet ved legepladssen ved Lundsgårdsvej samt på Valhals-

vej 1 (nr. 11). Alle øvrige er nedlagt. De sidste som forsvandt var de 2 som lå ved indkørslen til den gamle campingplads ved Roesskovsvej (nr. 4 & 5) nedlagt i efteråret 2017.

Dybdevej efter nr. 47 (NR 9)

VALHALSVEJ 1.

Her på Valhalsvej blev der bygget beskyttelsesrum Type II (Nr. 11 på planen), som det kan ses på situationsplan fra 1953. Der var plads til 30 personer.

Valhalsvej 1 (nr.11) fra 2010

Valhalsvej 1 (nr.11) fra Februar 2018

Legepladsen ved stien fra Rismarksvej til Højemarksvej. Type II (nr. 14 på planen)

Ordensregler for Tilflugtsrum

Vær roligt! Tilflugtsrummet er det sikreste Sted under et Flyverangreb.

Husvagten er Myndighedernes Tillidsmand - hans Anvisninger skal adlydes.

Spær ikke Tilflugtsrummets Indgang - sid roligt paa Deres Plads og undgaa unødvendige Bevægelser.

Husdyr maa ikke medbringes i Tilflugtsrummet.

Tobaksrygning er forbudt; undgaa Brug af aabent Lys.

Skab ikke Uro og Ængstelse ved at fortælle Rygter.

Tilflugtsrummet maa ikke forlades, før Husvagten har givet Tilladelse - eller før De er ganske sikker paa, at der er meldt: Faren forbi.

Telefonen maa ikke benyttes den første Time efter Afvarslingen, medmindre det er nødvendigt for at tilkalde Hjælp.

Efter Afvarslingen skal Tilflugtsrummet rengøres og udluftes.

Statens civile Luftværn

Roesskogsvej indkørsel til Roesskovsparken. (Tidligere , campingpladsen Bolbro) Type I

(nr. 4&5 på planen). I dag er de to beskyttelsesrum nedlagt her i efteråret 2017.

Roesskogsvej med Nr. 4 & 5

Roesskogsvej her februar 2018 med Nr. 4 & 5 fjernet.

Som det kan ses på dette foto sidder man langs vægge i type II, bænkene er fast og monteret direkte på betonen.

Da 2. verdenskrig var afsluttet lå beskyttelsesrummene rundt om i byen uden nogen form for vedligeholdelse.

Da Den Kolde krig mellem USA og Sovjetunionen i 1960'erne var der, blev de civile bunkere / beskyttelsesrum moderniseret.

Som det kan ses af skrivelse her til højre, blev der bygget om, således at beskyttelsesrummene nu kunne modstå evt. atom—eller kemiske angreb.

Modernisering af Bunkere 1963/64

I forbindelse med Den Kolde Krig mellem stormagterne USA og Sovjetunionen i 1960'erne, blev de civile bunkere moderniserede, således at de kunne modstå evt. atom- eller kemiske angreb.

Af ændringer blev foretaget følgende:

- Trædørene udskiftet med jerdøre (trykdøre).
- Tårn-nødlugen i træ udskiftet med jernluger.
- Træstige fjernet. Jerntrin faststøbt i tårnet.
- Træafstykke med tørkloset (wc) fjernet.
- Der foretoges indstøbning af ventilationsrør, udlufterør, afløbsrør og bolte til friskluftspumpe.
- Træbænke blev opmagasineret, samlet i enkelte bunkere.
- Moderne faciliteter til brug i bunkere blev anskaffet og opmagasineret hos CF (Beredskabsforvaltningen).
- Støbe cementplader anbragtes som beskyttelse af trappekakt.

Stadionvej ved Atletikstadion. Her på Stadionvej ved Atletikstadion blev der bygget beskyttelsesrum Type II, som det kan ses på situationsplan fra 2011 (side 24). Der var plads til 30 personer.

Stadionvej 36-bagved. Her på Stadionvej bagved no. 36 (cirkuspladsen) blev der bygget beskyttelsesrum Type II, som det kan ses på situationsplan fra 2011 (side 24) . Der var plads til 30 personer.

Når de allierede maskiner fløj ind tone, der også varede 1 minut, be- over Danmark / Odense, blev der tød det at luftalarmen var forbi og blæst luftalarm. Sirenerne gik i man kunne igen komme op og fort- gang, en stigende og faldende hyle- sætte dagligdagen.

tone, der varede 1 minut. Når man I Bolbro blev der opsat 1 sirene på hørte disse sirener havde man 3 Bolbro skole i vinteren 1940. Bilag 6 minutter til at gå i et beskyttelses- samt typetegning af sirenens place- rum, hvor man så sad og ventede ring på taget af Bolbro Skole, bilag på, om der skete noget, når så sire- 7.

nerne lød igen med en høj konstant

STADSINGENIØREN I ODENSE,

den 24. Februar 1944.

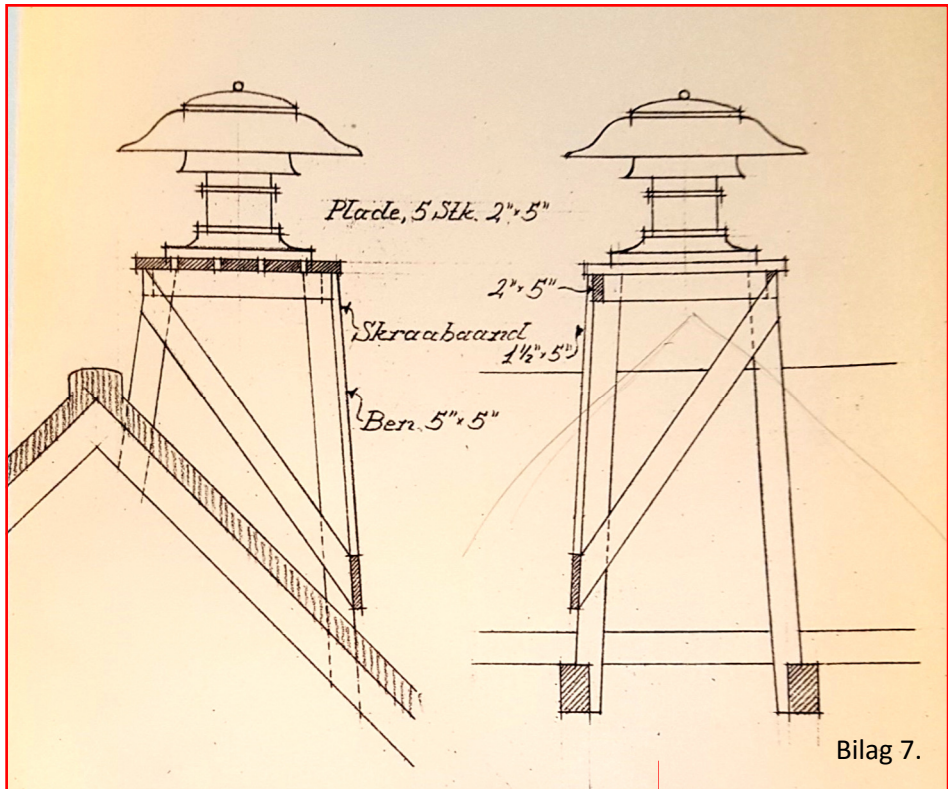
Bilag 6.

Luftværnssirener

i Odense Luftbeskyttelsesomraade.

Anbragt:

K.F.U.M.'s Bygning, Klosterbakken 3	Foraar 1939
Vestre Skole, Roersvej 12	" "
Det nye Missionshotel, Østre Stationsvej 24	" "
A/S Haustrups Fabrikker, Tolderlundsvej 69/71	" "
Fodfolkskasernen, Sdr. Boulevard 21	" "
Østre Skole, Danmarksgade 10	Efteraar 1939
Hjallesevej 21	" "
Nyborgvej 85	Vinter 1940
Bolbro Skole, Snapindvej 50	" "
Sct. Knuds Gymnasium, Læsseegade 152	" "
Skibhusvej 223-225	" "
Dalum Kommunes Administrationsbygning	" "
Aaløkkeskolen, Kong Georgsvej	Efteraar 1940
Østerbøksvej 1	Foraar 1942
Svanevej 46	Efteraar 1942

Bilag 7.

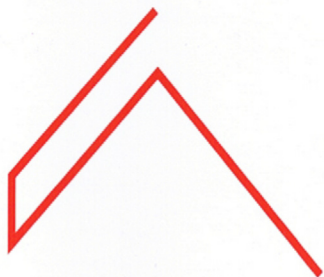
Tegning som viser standardudførelse af sirenerne i Danmark.

Hvis man ønsker at vide mere om beskyttelsesrum og bunkere i Odense, kan det varmt anbefales at besøge Historiens Hus på Klosterbakken, "det gamle bibliotek" ved siden af Skt. Knuds Domkirke, samt Bunkermuseet på Kragtsbjergvej 99, 5230 Odense M.

Torben Gregers Rasmussen

**Fokus på kvalitet
- øje for detaljen**

**BRDR. ANDERSEN
TØMRERMESTRE ApS
TLF. 6596 3361**

Stenhuggervej 23 5230 Odense M , Telefon 6596 3361, brdr.andersen@andersen.mail.dk

Vand, varme og sanitet · Skifer tagbeklædning · Kobberarbejde · Blikarbejde · Udstilling

Vi udfører også totalrenovering af badeværelser

Jesper Jensen Autoriseret gas- og vandmester

KORUPVVS.DK

Kalørvej 100 · 5200 Odense V · Tlf. 65 94 26 38 · Mobil 26 16 51 27